

Az önfoglalkoztatás¹

VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK.....	2
AZ ÖNFOGLALKOZTATÁS.....	7
I. Megbízási jogviszony	8
I./1. Tételes költségelszámolás.....	9
I./2. 10%-os költséghányad	9
II. Mezőgazdasági őstermelő.....	10
III. Háztartási munkára létesített munkavégzés	13

---

¹ Utolsó frissítés: 2021.12.31. napján hatályos jogszabályok és 2022.01.21. napján hatályos védelmi intézkedésekről szóló szabályok szerint

VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A Kormány az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány (a továbbiakban: koronavírus világjárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében **Magyarország egész területén továbbra is veszélyhelyzet van érvényben. A Parlament módosította a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló törvényt, amelynek hatálya és így a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet 2022. június elsejéig tart.² Így továbbra is biztosítható a hatékony és gyors döntéshozatal ahhoz, hogy a járvány okozta nehézségekre rugalmasan lehessen válaszokat adni. Amennyiben a járványhelyzet lehetővé teszi, a Kormány kezdeményezni fogja a veszélyhelyzet korábbi megszüntetését.**

2022. június 18-áig³ hosszabbította meg a Kormány a járványügyi készséget. A rendelet szerint az eddig 2021. december 18-áig tartó időszak határidejét 2022. június 18-ig tolták ki.

A védelmi intézkedések aktuális, részletes szabályairól a <https://www.jogpontok.hu/Tajekoztatok> oldalon található tájékoztató anyagban olvashatóak további fontos információk.

---

² 2021. évi CXXX. törvény a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről

³ 705/2021. (XII. 15.) Korm. rendelet a járványügyi készség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet módosításáról

A távmunkával kapcsolatos szabályok⁴

Átemelték a normál jogrendbe is a veszélyhelyzet alatt a távmunkával kapcsolatban hozott szabályokat és **a veszélyhelyzet megszűnése után továbbra is hatályban lesznek, a veszélyhelyzet megszűnésekor lépnek hatályba a következő szabályok** (hatálybalépésének időpontját a Miniszterelnök annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg):

A Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény) módosításai:

Távmunkavégzés esetén a munkavállaló a munkát a munkaidő egy részében vagy egészében a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen végzi. Tehát lehetővé válik a részbeni távmunkavégzés is.

A munkaszerződésben meg kell állapodni a munkavállaló távmunkavégzés keretében történő foglalkoztatásában.

Eltérő megállapodás hiányában a távmunkavégzés során

- a) a munkáltató utasítási joga a munkavállaló által ellátandó feladatok meghatározására terjed ki,
- b) a munkáltató az ellenőrzési jogát távolról számítástechnikai eszköz alkalmazásával gyakorolja (ez a munkáltató adminisztratív terheit csökkenti),
- c) a munkavállaló a munkáltató telephelyén a tárgyévben legfeljebb a munkanapok egyharmada esetén végez munkát, és

---

⁴ 2021. évi CXXX. törvény a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről

- d) a munkáltató biztosítja, hogy a munkavállaló a területére beléphessen és más munkavállalóval kapcsolatot tartson.

Ha a munkáltató az ellenőrzés jogát a távmunkavégzés helyén gyakorolja, akkor az ellenőrzés nem jelenthet a munkavállaló, valamint a távmunkavégzés helyeként szolgáló ingatlant használó más személy számára aránytalan terhet.

A munkáltató a távmunkát végző munkavállalónak minden olyan tájékoztatást köteles megadni, amelyet más munkavállalónak biztosít.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításai:

A távmunkavégzés – a munkáltatóval kötött megállapodás alapján – a munkavállaló által biztosított munkaeszközzel is történhet. Az ilyen munkaeszköz esetén a munkáltató a kockázatértékelés elvégzése során győződik meg a munkaeszköz egészséget nem veszélyeztető és biztonságos állapotáról. A munkaeszköz egészséget nem veszélyeztető és biztonságos állapotának fenntartásáról ebben az esetben a munkavállaló gondoskodik.

A munkáltató a munkavállalót tájékoztatja a törvényben meghatározott munkahelyi munkavédelmi tanácskozási és érdekképviseleti lehetőségekről és gyakorlatról, továbbá az ezzel összefüggő feladatot ellátó felelős személyekről, elérhetőségük adatairól.

Az információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközzel, rendszerrel (a továbbiakban együtt: számítástechnikai eszköz) végzett távmunka esetén

- a) a munkáltató írásban tájékoztatja a munkavállalót a munkavégzéshez szükséges, egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülmények szabályairól,
- b) a munkavállaló a munkavégzés helyét az a) pont szerinti munkakörülmények teljesülésére figyelemmel választja meg (a munkavégzés helye a módosuló munkavédelmi előírások betartása mellett szabadon megválasztható),
- c) a munkáltató a munkavédelmi szabályok megtartását – eltérő megállapodás hiányában – számítástechnikai eszköz alkalmazásával távolról ellenőrizheti.

A nem számítástechnikai eszközzel végzett távmunka esetén a nagyobb kockázatra tekintettel maradnak a szigorúbb munkavédelmi kritériumok, a felek írásban állapodnak meg a munkavégzés helyéről (a továbbiakban: távmunkavégzési hely). Ez csak a munkáltató által munkavédelmi szempontból előzetesen megfelelőnek minősített távmunkavégzési helyen folytatható.

A távmunkavégzési helyen a munkavállaló a munkáltató hozzájárulása nélkül nem változtathatja meg a munkakörülményeket.

A munkáltató vagy megbízottja rendszeresen köteles meggyőződni arról, hogy a távmunkavégzési helyen a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.

Ezen túlmenően a munkáltató vagy megbízottja a kockázatértékelés elvégzése, balesetvizsgálat lefolytatása, valamint a munkakörülmények ellenőrzése céljából léphet be és tartózkodhat a távmunkavégzési helyként szolgáló ingatlan területén.

A távmunkavégzési helyként szolgáló ingatlan területére a munkavédelmi képviselő a munkavállaló beleegyezésével léphet be és tartózkodhat.

A hatósági ellenőrzés a távmunkavégzés helyeként szolgáló ingatlant használó más személy számára aránytalan terhet nem jelenthet. A munkavédelmi hatóság a munkáltatót és a munkavállalót az ellenőrzés megkezdése előtt legalább 3 munkanappal tájékoztatja. A munkáltató az ilyen céllal a távmunkavégzés helyeként szolgáló ingatlan területére történő belépéshez szükséges hozzájárulást a munkavállalótól legkésőbb az ellenőrzés megkezdéséig beszerzi.

AZ ÖNFOGLALKOZTATÁS

Az önfoglalkoztatás megismeréséhez tisztázni szükséges annak fogalmát.

Az általánosnak tekinthető megfogalmazás szerint önfoglalkoztató mindenki, aki nem függő jogviszonyban végez munkát, azaz nem áll a hagyományos vagy atipikus foglalkoztatási viszonyban.

Ez a fogalmi kategória az európai uniós jog átültetése révén kezdett elterjedni hazánkban, azonban magát a fogalmat nehezen lehet beilleszteni a hazai munkaerőpiaci rendszerbe. Magyarországon gyakran az adószámos magánszemélyeket, az egyéni vállalkozókat, az egyéni cégeket és a mezőgazdasági őstermelőket értik önfoglalkoztatók alatt.

Így az önfoglalkoztatás a gyakorlatban legtöbbször saját vállalkozás elindítását jelenti. Egy olyan kereseti tevékenységet, ahol magunk főnökei vagyunk, amely több élethelyzetben lehet az alkalmazotti munkaviszonynál megfelelőbb. Egy vállalkozás működtetése azonban rátermettséget és megfelelő háttérrel is igényel. Bizonyos szempontból könnyebb most vállalkozást indítani, hiszen a jogi szabályozás és számtalan vállalkozást segítő szolgáltatás segíti a munkánkat, amelyekről egyéb kiadványainkban részletesen tájékozódhat.⁵ Egy vállalkozás elindítása sok tervezést és pénzügyi kockázatvállalást is igényel, ugyanis a szükséges tőkét és működési feltételeket mindenképpen biztosítani kell az elinduláshoz. A már elindult vállalkozások, cégek a tevékenységük során különböző vállalkozási szerződésekben elért eredményekkel és egyéb vállalkozási tevékenységgel gyarapíthatják a bevételeiket.

---

⁵ Bővebb információk és kiadványaink a www.jogpontok.hu oldalon, a JOGpontok Kisokos menüpont alatt találhatóak.

I. Megbízási jogviszony

Az önfoglalkoztatás a vállalkozóknál tágabb kategória, amely más polgári jogi viszonyokat is felölel. Ezek leggyakrabban előforduló példája a megbízási jogviszony. A megbízási szerződés megkötésére vonatkozó alapszabályokat a Polgári törvénykönyv tartalmazza.

Figyelembe kell venni, hogy a megbízás gondossági kötelem, így főszabályként nem alkalmazható olyan feladatok elvégzésére, ahol kézzelfogható eredményt várnak el a szerződés teljesítésekor.

Megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, valamint a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles. A munkavállalóhoz hasonlóan a megbízott köteles a megbízó utasításait követni. Ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni.

A megbízott megbízási díjra akkor is jogosult, ha eljárása nem vezetett eredményre, kivéve, ha az eredmény részben vagy egészben azért maradt el, mert a megbízott felróhatóan járt el. A megbízási díj a szerződés teljesítésekor esedékes.

Adózási szempontból az ilyen díj vagy honorárium, valamint a tevékenységgel összefüggésben kapott költségtérítés összege önálló tevékenységből származó bevételnek számít, amely személyi jövedelemadó köteles jövedelem.

A járműhasználattal kapcsolatos költségek elszámolásánál, illetve a kiküldetési rendelvény használatánál az ebből származó bevételt nem kell a jövedelem kiszámításánál figyelembe venni, így nem kell adózni ezen költségek után.

Az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapításánál a magánszemélyek – ide nem értve az egyéni vállalkozókat – két módszer közül választhatnak.

I./1. Tételes költségelszámolás

Ebben az esetben valamennyi költséget számlával vagy bizonylattal kell igazolni. A tárgyévi bevételből csak a tárgyévi költségek vonhatók le. Elismert költség az önálló tevékenységgel összefüggésben vásárolt anyag, áru, illetve felmerült más kiadás, azokat, amelyek nem kizárólag az önálló tevékenységgel kapcsolatban merültek fel, arányosan lehet elszámolni. A művészeti tevékenységet folytató magánszemélyek az általánosan elismert költségeken felül további költségeket is elszámolhatnak.⁶

I./2. 10%-os költséghányad

Ezen módszerrel a bevételből igazolás (számlák, bizonylatok) nélkül levonható 10% költséghányad, és a bevétel 90%-a a jövedelem.

Fontos tudni azonban, hogy a bejelentési, adóelőleg levonási és megfizetési kötelezettség a megbízót terheli.

A megbízó felé jelezni kell, hogy a megbízott melyik jövedelem megállapítási módszert választotta. Ha nem nyilatkozik, akkor a kifizető a 10% költséghányad figyelembevételével állapítja meg az adóelőleget. Ha a megbízási díj egy másik magánszemélytől érkezik, akkor az adólevonási és befizetési kötelezettség a megbízottat terheli. A megbízónak az adóelőleg levonásán túl a járulékokat is meg kell állapítani, le kell vonni a biztosítottól, illetve saját magát is terheli adófizetési kötelezettség, ha adott hónapban a jövedelme eléri a minimálbér összegének 30%-át. A megbízási díj a munkabérhez hasonlóan viselkedik, az azzal kapcsolatos járulékokat a kifizetés hónapjában bérszámfejtteni kell.

---

⁶ Részletes felsorolás: a művészeti tevékenységet folytató magánszemély egyes költségeiről szóló rendelkezések alkalmazási feltételeiről szóló 39/1997. (XII. 29.) MKM-PM együttes rendelet

A magánszemélyek a megbízási szerződéses tevékenységet kétfajta módon folytathatják:

- vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemély, ha nem végez áfaköteles tevékenységet, akkor adóazonosító jellel is működhet,
- adószámos magánszemély: áfaköteles tevékenységet végző, számlaadásra kötelezett magánszemély.

Összességében a megbízási vagy vállalkozási szerződés eseti vagy időszakonként visszatérő feladatok elvégzésére ideális. Folyamatos feladatvégzés és egyéb feltételek fennállása esetén felmerül a bűjtatott munkaviszony lehetősége, amely komoly bírságokat és szankciókat vonhat maga után.

A vállalkozó és a megbízott a saját eszközeivel és erőforrásaival dolgozik, ellentétben a munkavállalóval, akinek a munkáltató biztosítja ezeket. Továbbá a megbízott felelőssége hibás teljesítés esetén kevésbé limitált, amely bizonyos munkák kiszervezését megfontolandóvá teheti a megbízó szemében.

II. Mezőgazdasági őstermelő

Mezőgazdasági őstermelőnek minősül az a 16. életévét betöltött – nem egyéni vállalkozó magánszemély –, aki a saját gazdaságában bizonyos termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat és erről őstermelői igazolvánnyal rendelkezik.

2021. január 1-jén lépett hatályba a törvény, amely kedvezőbbé működési és adózási környezetet biztosít az őstermelők, a családi gazdaságok és az agrárvállalkozások

számára. Három szervezeti forma mentén alakul a családi gazdaságok szabályozása, ezek

- az őstermelők,
- az őstermelők családi gazdaságai (ŐCSG) és
- a családi mezőgazdasági társaságok (CSMT).

1. Őstermelők

Összhangban a földforgalmi törvényben meghatározott mező-, erdőgazdasági és kiegészítő tevékenységekkel kibővül az őstermelők tevékenységi köre. Az ezekből származó bevétel a teljes őstermelői bevétel 25%-át teheti ki.

Évi 600.000 forintról **1 millió forint**ra nő az értékhatár, amelyet el nem érő éves bevétel esetén a mezőgazdasági őstermelőnek nem kell jövedelmet megállapítania, azaz nem kell személyi jövedelemadó bevallást készítenie. Ezen értékhatáron felül az őstermelők kétféle adózás közül választhatnak:

- Átalányadózás esetén az eddigi 8 millió forintos kvázi adómentes határ az éves minimálbér ötszörösére, megközelítőleg **10 millió forint**ra nő. A következő lépcsőfok ennek a kétszerese, a jelenlegi minimálbérrel számolva körülbelül **20 millió forint** – eddig van lehetőség kedvezményes átalányadózásra.
- Ennél (20 millió forintnál) nagyobb árbevételnél már tételes költségelszámolásra kell áttérni.

Az adómentes sáv átlépése esetén csak az afeletti összegre tekintettel kell megfizetni az adót. Az őstermelői tevékenységgel összefüggésben folyósított támogatások nem minősülnek bevételnek, azok adómentessé válnak.

A kistermelői rendelet hatálya alatt tevékenykedők is részesülhetnek az őstermelők számára nyújtott kedvezményekből. Esetükben őstermelői (nem kiegészítő) tevékenységnek minősül a termékfeldolgozás, ha saját maga dolgozza fel a saját gazdaságában előállított alapanyagot, és az a kistermelői rendeletben szabályozott mennyiséget nem haladja meg – így nem számít majd bele a 25%-os bevételi korlátba.

2. Őstermelők családi gazdasága (ŐCSG)

A jelenlegi közös őstermelői tevékenység és a családi gazdaság egyesített formája az őstermelők családi gazdasága. 2021-től ez a működési forma áll rendelkezésre a közösen tevékenykedő hozzátartozók számára.

Adózásuk az őstermelőknél megszabott értéket többszörözi a résztvevők számával, a kedvezményes adózás felső értékhatára viszont nem haladhatná meg a 4 személyre számított összeget, tehát jelenleg a megközelítőleg (20 millió x 4) 80 millió forintot.

3. Családi mezőgazdasági társaság (CSMT)

Új kategória jön létre a társasági formában működő gazdaságok számára. Ezt a minősítést az a gazdasági társaság, szövetkezet, vagy erdőbirtokossági társulat kaphatja meg, aminek tagjai egymással hozzátartozói láncolatban állnak, valamint kizárólag mező-, erdőgazdasági és kiegészítő tevékenységet folytatnak. A minősítést a Nemzeti Agrárgazdasági Kamaránál (NAK) kell majd kérelmezni. A CSMT-k tagjai számára a termőföld-adásvételeknél és -haszonbérleteknél kedvező elővásárlási, illetve előhaszonbérleti lehetőség biztosított.

A gazdasági társaságokból – függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e CSMT-minősítéssel vagy sem – adófizetés kötelezettsége nélkül kivethető a normatív támogatásként kapott összeg, a saját földért kapott bérleti díj, és a társaság által legalább 15 évig használt föld vételára vagy tőketörlesztése. Az ilyen módon mentesített jövedelem ugyanazon gazdaság esetén adóévenként nem haladhatja meg az 50 millió forintot.

Az egyes formák működéséről és az adózási szabályokról részletes tájékoztató a <https://www.nak.hu/csg> oldalon található.

III. Háztartási munkára létesített munkavégzés

A háztartási munkára létesített jogviszony adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásnak minősül.

Háztartási munka alatt a mindennapi élethez szükséges feltételek biztosítását szolgáló alábbi tevékenységek értendők: lakás takarítása, főzés, mosás, vasalás, gyermekek felügyelete, házi tanítása, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

A jogviszony mindkét tagja csak természetes személy lehet. A foglalkoztató magánszemélynek az adóhatóság felé be kell jelenteni a háztartási munka tényét elektronikusan vagy telefonon keresztül, és havi 1000 forint összegű regisztrációs díjat be kell fizetnie. Ha ezeket a kötelezettségeket teljesíti, akkor adó- és járulékfizetési kötelezettség egyik fél részére sem keletkezik.